

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Adversatia sententia proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

quod subiectum sine causa sui; ergo etiam demonstratio non debet tendere in causam illius, sed sufficit quod explicetur in tali scientia principia complexa universalis comprehensiva omnium subiectorum, quæ principia etiam dantur in methaphysica, & verificantur etiam respectu Dei, unde ad scientiam sufficiunt principia cognitionis, & non est necesse demonstrare principia, seu causas rei, ut respectu Dei patet evidenter; nam omnes demonstrationes Dei, vel sunt à posteriori & per effecta solum, vel per principia complexa methaphysica, quæ ut diximus, sunt principia cognitionis, & non rei; atqui nec effectus nec principia complexa sunt causæ reales subiecti circa quod sunt demonstrationes; ergo non est necesse quod omnis demonstratio procedat per causas reales.

65 Ad secundum argumentum concedo maiorem, & nego minorem, ad probationem minoris distinguo, vno illius intentionalis intuitiva, & quæ attingit Deum, ut in se est immediate concedo, vno intentionalis abstractiva, & mediata nego; ad probationem consequentiarum, & minoris, nego causalitatem illam; quia non ideo est vno hypostatica supernaturalis, quia vnitur quomodocumque Deum, sed quia vnitur intrinsece ut in se est sine aliquo medio ipsum; cognitio autem abstractiva cum vniat Deum non immediate sed medijs creaturis, & tota ratio cognitionis sumatur à medio, seu ratione formali illius, inde est quod talis cognitio naturalis sit, ubi licet Deus sit ens supernaturale, quia medium attingendi ipsum est naturale: unde facile respondetur ad primam probationem de gratia iustificante, de qua verum est dicere non posse cognosci naturaliter quia in se supernaturalis est, nullamque connexionem habet cum effectu naturali. Deus autem cum licet sit sub vna ratione ens supernaturalis, quatenus nimirum causat effectus supernaturales, vel quatenus potest supernaturaliter terminare media vniione hypostatica naturam creatam, & sub his rationibus non possit naturaliter cognosci, attamen cum ipse Deus sit author naturalis, quatenus causat entitates naturales sub hac ratione medijs ipsis creaturis, quæ connectuntur cum suo creatore potest intellectus manu duci ad cognitionem illius, quia sub hac ratione non ens supernaturalis, sed naturale est, siquidem naturaliter se communicat media effectione, & participatione naturali, unde recte potest à scientia naturali naturaliter cognosci, quia medium, ut supra diximus deveniendi ad cognitionem Dei naturale est, quod minime habet gratia sanctificans, cum omnis causa, & effectus illius quæ possunt esse medium cognoscendi ipsam sint supernaturales entitates.

66 Ad tertium respondetur, quod illa calculatio non solum probat non posse methaphysicam cognoscere Deum, sed à fortiori probat Deum non videri de facto à Beatis, quod est hæreticum, quia ad videndum obiectum perfectum ut vnum requiritur visio ut vnum, & ad duo, ut duo: ergo ad infinitum obiectum visio infinita, sed nulla visio beatorum infinita est; ergo nullus beatorum videt Deum; quare dicendum est argumentum tantum probare, ut nihil probet; unde dicimus, quod sicut potest dari lumen, & visio Dei infiniti, non tamen infinite visi, ita posse dari cognitionem naturalem abstractivam evidenter.

R.P. Aldeph. de Peñañiel. Theol. Schol. Tom. I.

dentem terminatam ad Deum infinitum, non tamen infinite cognoscendum, & ideo non esse necessarium, quod talis cognitio sit infinita sed tantum quod sit alterius & perfectioris rationis, quia licet Deus infinitus sit, ratio tamen formalis cognoscendi illum est finita, quare ex deductione ibi facta non colligitur infinitudo in visione, nisi tantum secundum quid, & obiectiva, sicut quado argui solet, quod offensa contra personam effectam habeat tantam malitiam v. g. ut vnum, & contra perfectiorem, maiorem v. g. ut duo; ergo contra infinitam habebit infinitam malitiam; ubi illa infinitudo non est formaliter, sed tantum obiective, & secundum quid: ex quo sequitur, quod res quæ talem infinitudinem habet, sit altioris, & perfectioris rationis, quare in forma respondeo distinguendo; perfecti obiecti ut vnum materialis & formalis concedo, materialis tantum nego, ut in casu nostro contingit, quia potest dari cognitio imperfectissima, ut est erronea, & hæretica circa obiectum bonum & infinite perfectum materiale, ut est hæretica Arriana circa Deum, quæ talis est propter solam imperfectissimam rationem formalem; ex quo evidenter sequitur, quod perfectio cognitionis non est delumenda ab obiecto materiali tantum, sed simul cum formali; consequentia etiam sic distinguitur; infinite perfectum tam materialiter, quam formaliter concedo; materialiter tantum nego; unde cum licet obiectum materiale methaphysicè sit infinitum, quia est Deus, cum tamen obiectum formale cognitionis methaphysicè circa Deum sit finitum, creatura nimirum, & lumen creatum, inde est, quod talis cognitio non sit infinita, sed finita.

Ad Primam secundæ sententiæ distinguo maiorem: esse collectionem omnium subiectorum, quæ per se attinguntur à scientia, concedo; quæ per accidens, nego; unde cum ens rationis quod ponitur in illa collectione, & ens omnino per accidens non sint subiecta per se, inde est, quod illa collectio, licet sit commune subiectum, adæquatum aggregationis, non est tamen subiectum adæquatum per se.

Ad confirmationem respondeo concedendo quod talis actus sit methaphysicus, negando tamen quod subiectum talis actus sit subiectum per se, sed per accidens.

Ad secundum responderetur per se, & directe nego, per accidens concedo; unde hoc modo est verum, quod ad methaphysicam pertineat.

Ad argumentum tertiæ sententiæ, respondeo negando ultimam partem antecedentis, quia falsum est quod accidens sit proprietas substantiæ ut sic, quatenus abstrahit à divina, & humana, ut probatum manet.

QVÆSTIO III.

Utrum Deus sit subiectum attributionis Theologia.

SECTIO I.

Adversaria sententia proponitur.

Prima sententia asserit Deum non esse subiectum attributionis; sic Pater Pereira, Arauxo, & alij, & probatur sic, i. ex Aristotele in Metaph. lib. 7.

B 2

lib. 7.

lib. 7. cap. 1. ubi ait, affirmatque solum substantiam ut sic esse subiectum attributionis, his verbis: Patet igitur quod propter hanc illorum quoque singula sunt, quare quod primo est ens & non aliquid ens, sed simpliciter ens substantia, & 4. *metaph.* 2. postquam docuit ad eandem scientiam multa pertinere ratione alicuius, in quod tanquam in finem illa omnia referantur, sic ait. Vtrique autem scientia in eo proprie versatur, quod primum est, & propter quod dicuntur, sic igitur substantia hoc ipsum est, ergo ex sententia Aristotelis subiectum attributionis non est Deus, sed substantia ut sic. Secundo probatur ratione, si Deus esset subiectum attributionis Theologiae naturalis, sequeretur quod omnia, quae de Deo ratione divinae essentiae cognosci possunt, eaderent sub Theologiam naturalem, consequens est falsum; ergo id ex quo sequitur, consequitio probatur, quia scientia extendit se ad omnia quae cognosci possunt de suo subiecto attributionis, falsitas consequentis sic ostenditur, quia cum Deus per suam essentiam cognoscat non solum infinita, sed etiam omnia absolute possibilia sequeretur sub Theologiam naturalem cadere non solum infinita, sed etiam omnia absolute possibilia, quod inauditum est.

3. Tertio, quia si subiectum attributionis huius scientiae esset Deus, non distingueretur haec Theologia naturalis a supernaturali: sed hoc est falsum, ergo. Maior sic patet, quia scientiae distinguuntur per ultimum, praecipuum, & attributionis subiectum, sed idem Deus esset subiectum attributionis Theologiae naturalis, & supernaturalis; ergo non distinguuntur essentialiter.

SECTIO II.

Nostra Sententia declaratur.

4. AD cuius expositionem advertendum est breviter subiectum attributionis scientiae, quod absolute ab omnibus principalius, & primum subiectum vocatur, & Bonaventura in 1. *quest. 1. radicale*. Nominales primum primitivae attributionis, Albertus Magnus, & alij speciale, & principaliter intentum appellant, & quod sic definitur est subiectum illud inaequatum quod excellentia, ac perfectione in esse scibilis superat cetera inaequata illius scientiae subiecta, sic omnes Doctores sequentes Divum Thomam *super. 11. Metaph. 3. contra Gentes*, & Scotum in 1. propter perfectionem subiecti; attributionis, cognitio ipsius propter se ipsam intenditur, & non ad alterius manifestationem, at vero cetera omnia quae pertinent ad habitum, licet per se pertineant, habitudinem, tamen habent ad primum subiectum. Prior conditio elicitur ex fine habitus cognoscitivi, qui semper est notitia proprii subiecti, atque adeo id cuius notitia per se primo ac praecipue intenditur, debet esse primum ac praecipuum subiectum. Secunda constat ex eodem principio, nam si habitus versatur circa alia cognoscenda, & haec nullo modo referuntur ad aliquod tertium, hoc non debet censeri primum, ac praecipuum: aliam conditionem assignavit Aristoteles huius subiecti, *lib. 6. Ethic. cap. 6. & lib. 10. posteriorum, cap. 6. & lib. 7. Metaph. 33. & 34.* id est quod subiectum prima-

rium sit necessarium propter has condiciones in quibus omnes DD. conveniunt; aliam ultimam addidit Scot. *q. 3. prologi. 5. 2.* ubi asserit de ratione primi subiecti esse, ut contineat in se primo virtualiter omnes veritates pertinentes ad eum habitum, ita ut subiectum comparatum ad definitionem contineat primam illam proprietatem formaliter, atque essentialiter, at vero ad passionem contineat secundam virtualiter, quia ratio subiecti est causa immediata illius propositionis, sed hoc non debet intelligi adaequate, sed vel eminenter vel radicaliter tantum, quibus positis, sit nostra conclusio: Deus optimus maximus est subiectum attributionis Theologiae naturalis.

Probatur primo Autoritate D. Aug. 4. *de civi. 6. tate Dei*, ubi sic ait, Sapientia naturalis vnum, & primum, aut maximum officium est, ut in vnum tendat Deum, & in *lib. 3. de doctrina christiana* haec profert, finem ultimum primae Philosophiae esse, ut ad Deum perveniat, & idem asseruit D. Ambrosius, Origenes, & alij PP. sed Angelicus D. nostram conclusionem his clarissimis verbis tueretur 3. *contra Gentes, c. 25.* Argumentor secundo, id quanto aliqua intellectualis facilitas, seu habitus est altior, tanto suum intelligibile optimum est altius, & ideo suprema facilitas sapientiae habet pro intelligibili optimo tanquam fine, id quod est optimum principaliter, unde eius facilitas erit intelligendo Deum, & clarius *cod. cap. rat. 6.* expressit hoc his verbis, hoc autem modo se habet prima Philosophia ad alias scientias speculativas, ipsaeque tota ordinatur ad Deicognitionem, sicut ad ultimum finem unde divina scientia nominatur, est igitur cognitio divina finis ultimus omnis humanae cognitionis, & operationis sapientiae, quid clarius. Prima autem, 2. *q. 76. art. 5. in corpore*, ubi explicans obiectum per se sapientiae, sic loquitur, obiectum sapientiae praecellit inter omnium virtutum intellectualium obiecta, considerat enim causam altissimam, quae est Deus, ut dicitur in principio *Metaph.* quae verba nullam patiuntur explicationem, aut tergiversationis effugium, dicendo tantum Doctorem loquentem fuisse de obiecto per accidens, D. enim Thomas, sine dubio agebat de obiecto per se sapientiae, & principale inter omnia obiecta ipsius, quodque obiectum attributionis soler dici, cuius maiorem excellentiam colligit inter omnes scientias ex eo quod in suo ambitu contineat altissimam causam, quae est Deus, excellentia enim alicuius scientiae, non potest recte colligi ex his quae per accidens continentur in obiecto illius, imo nec ex parte hae obiectum *Metaphysica* praecellere potest obiectum Philosophiae, in quo etiam per accidens continetur Deus tanquam primus motor, & altissima causa immobilis totius motus, ergo in sententia D. Thomae, agit metaphysica de Deo tanquam de obiecto per se.

Secundo probatur autoritate Aristotelis, qui 7 clarissime, 1. *Metaph. cap. 2.* his verbis nostram sententiam docet, defendit, ac tueretur: Num existimandum inquit, substantiam aliquam praeter sensibiles, quaeque apud nos sunt esse separatam, atque in ea sapientiam versari, atque haec infinita sit videtur enim esse, & quaeritur, quasi principium substantiae eiusmodi, quo enim pacto ordo fuerit, nisi aliquod extet sempiternum divinum, ac permanens: ecce clarissime Arist. ponit sempiternum principium, quod est Deus, ut de illo